

Krenję na VIII sesję RMR
27 XI 2024
PRZEWODNICZĄCY
Rady Miasta Zgierza

Łukasz Wróblewski

Zarejestrowano w dniu

27-11-2024

Druk nr 446-2024...

Projekt

do autopoprawki
z dnia 27.11.2024, zgłoszony przez

Z up. Prezydenta Miasta Zgierza

Bohdan Bączak

Pierwszy Zastępca Prezydenta Miasta Zgierza

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA ZGIERZA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie apelu do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej
o zapewnienie pełnego finansowania zadań związanych z poprawą stanu
środowiska, wynikających z ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r.
o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych**

Na podstawie art. 18 ust. 1, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572), **Rada Miasta Zgierza**

uchwała, co następuje:

§ 1. Mając na względzie troskę o środowisko, zdrowie i życie ludzi oraz kierując się dobrem ziemi zgierskiej, regionu oraz kraju, apelujemy o zapewnienie pełnego finansowania Gminie Miasto Zgierz zadań w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30. Treść apelu stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Apel kierowany jest do:

- 1) Prezesa Rady Ministrów;
- 2) Marszałka Sejmu RP;
- 3) Marszałka Senatu RP;
- 4) Parlamentarzystów z województwa łódzkiego;
- 5) Ministra Klimatu i Środowiska;
- 6) Ministra Finansów;
- 7) Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej;
- 8) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 9) Głównego Inspektora Ochrony Środowiska;
- 10) Wojewody Łódzkiego;

11) Marszałka Województwa Łódzkiego;

12) Starosty Powiatu Zgierskiego.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zgierza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Rady Miasta Zgierza przez okres 14 dni.

Pierwszy Zastępca Prezydenta
Miasta Zgierza

Bohdan Bączak

Nie wnoszę zastrzeżeń formalno-prawnych

Mieczysław Nowak
Radca Prawny

Naczelnik Wydziału

Anna Szobierajska

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miasta Zgierza
z dnia.....2024 r.

Apel do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o zapewnienie pełnego finansowania Gminie Miasto Zgierz zadań w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30.

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych nałożyła na gminy: Bydgoszcz, Jaworzno, Tarnowskie Góry, Zgierz i Tomaszów Mazowiecki obowiązek prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska zdegradowanego w wyniku wieloletniej działalności państwowych zakładów branży chemicznej. Priorytetem planowanej regulacji było przede wszystkim usunięcie zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, które stwarzają poprzemysłowe wielkoobszarowe tereny zdegradowane. W pierwotnych założeniach ograniczenie zakresu regulacji do kilku konkretnych lokalizacji miało umożliwić rzeczywiste oszacowanie skutków finansowych i wypracowanie właściwych rozwiązań prawnych. Władze Miasta Zgierza brały czynny udział w pracach legislacyjnych przedstawiając rozpoznawany w owym czasie stan faktyczny terenów położonych w Zgierzu oraz wskazując na kwestie prawne pozwalające na racjonalne z punktu widzenia gminy rozwiązywanie problemu. Włodarze ww. gmin nawiązali współpracę tworząc swoiste konsorcjum, wskazujące zarówno indywidualne potrzeby, jak i gremialne cele. Włodarze w trosce o swoich mieszkańców w zasadzie przyjmowali opcję przejęcia realizacji zadań przez gminy, ale przy wyposażeniu ze strony państwa w instrumenty prawne oraz finansowe pozwalające na ich racjonalne wykonanie. W konsekwencji, bez konsultacji w toku legislacji tej kwestii z samorządami, odstąpiono od nałożenia zobowiązań na struktury Skarbu Państwa. Natomiast wraz z wejściem w życie ww. ustawy, gminy na terenie których występują rozpoznane wielkoobszarowe tereny zdegradowane obarczone zostały problemem w formie zadania własnego w zakresie prowadzenia działań związanych z poprawą stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym i stały się odpowiedzialne za wdrażanie przyjętych ustawą zadań w celu eliminowania negatywnego oddziaływania odpadów wytworzonych i zgromadzonych przez lata funkcjonowania przedsiębiorstwa państwowego i jego następców prawnych. Niemniej istotą problemu są kwestie związane ze sferą finansową przedsięwzięcia. Wskazane w ustawie źródła finansowania faktycznie na chwilę obecną nie zagwarantowały pełnego finansowania ww. działań zarówno na obecnym etapie tj. badań i opracowania dokumentacji

projektowej, jak i brak jest takiej gwarancji dla dalszego zasadniczego etapu wykonania założeń projektowych w terenie. Bez tego zabezpieczenia wątpliwym stało się wydatkowanie środków na tworzenie dokumentacji, bez gwarancji jej bezzwłocznego wykorzystania. Powyższe wskazuje, że gmina nie uniesie nałożonego ciężaru. W przypadku Gminy Miasto Zgierz na obecnym etapie badawczo-projektowym występuje potrzeba zabezpieczenia środków na podatek od towarów i usług VAT w oszacowanej na bazie tegorocznego rozeznania rynku kwocie ponad 3-ech milionów złotych. Natomiast domniemać można, że kwota zabezpieczenia dla kolejnego etapu tj. wykonania w terenie opracowanych założeń projektowych będzie zdecydowanie wielokrotnie większa.

Podkreślić należy, że Prezydent Miasta Zgierza równolegle z pracami legislacyjnymi prowadził szeroko zakrojone działania w konsekwencji których w drodze sądowej rozwiązane zostało prawo użytkowania wieczystego nieruchomości zajętych składowiskami odpadów. Gmina Miasto Zgierz w okresie pozostawania ww. nieruchomości w użytkowaniu wieczystym ponosiła koszty odbioru odcieków w łącznej kwocie 295 200 zł. W ramach projektu „Zgierz-nowoczesne miasto po godzinach” współfinansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 i Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 w ramach programu Rozwój Lokalny, wykonała dla formalnego rozeznania sytuacji m. in. opracowanie pn. „Określenie wpływu na środowisko oraz technologii i kosztów rekultywacji niezrekultywowanych składowisk odpadów, usytuowanych na nieruchomościach położonych w Zgierzu przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17 (Obszar 1 i 2) oraz przy ul. Andrzeja Struga 30 (Obszar 3)”, dostępne na stronie <https://miasto.zgierz.pl/pl/content/sytuacja-na-skladowisku-odpadow-niebezpiecznych-boruta>. Całkowity koszt zadania wyniósł 514 140,00 złotych.

W dniu 28 maja 2024 roku (po kilku latach przygotowań do osiągnięcia dla ww. nieruchomości stanu prawnego pozwalającego na zawarcie umowy) Gmina Miasto Zgierz nabyła od Skarbu Państwa w drodze darowizny prawo własności ww. nieruchomości o powierzchni łącznej ponad 21 ha, na których usytuowane są niezrekultywowane składowiska odpadów powstałe na terenach Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, objętych zgodnie z ww. ustawą statusem rozpoznanych wielkoobszarowych terenów zdegradowanych, na których jest konieczne podjęcie działań związanych z poprawą stanu środowiska. Tym samym Gmina posiada już możliwość dysponowania terenem dla realizacji ww. zadań.

W lipcu 2024 roku uruchomiony został nabór w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności nr KPOD.04.10-IW.04—001/24 dla inwestycji B3.2.1. „Inwestycje w neutralizację ryzyka i rekultywację wielkoobszarowych terenów poprzemysłowych i Morza Bałtyckiego”. W ramach powyższego naboru Gmina Miasto Zgierz złożyła w dniu 30 września 2024 roku

wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Poprawa stanu środowiska na rozpoznanym wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30”. Koszty poszczególnych zadań wycenione zostały ogółem na kwotę 17 548 638,38 zł, z czego wydatki kwalifikowane stanowią kwotę 14 472 153,73 zł. Założenia ww. naboru wskazują na możliwość dofinansowania zadań do 100% kosztów kwalifikowanych. Zgodnie z zapisami dokumentacji konkursowej podatek od towarów i usług VAT jest wydatkiem niekwalifikowanym. Z tego też względu koszty te obciążają samorząd.

W kwestiach bezwzględnej potrzeby pełnego finansowania ww. zadań gminy prowadziły rozmowy i korespondencję w szczególności z Ministerstwem Klimatu i Środowiska. Władze gmin prezentują niezmiennie stanowisko, że budżet miasta nie może być obciążany kosztami działań na rzecz poprawy stanu środowiska na terenach którymi dotychczas gospodarował lub zyski czerpał Skarb Państwa, pozostawiwszy z różnych względów gminie spuściznę w postaci terenów zdegradowanych. W obecnej sytuacji samorządowcy nie widzą możliwości dalszego realizowania zapisów ww. ustawy. Wobec przeprowadzonej analizy zagrożeń oraz braku propozycji rozwiązań gwarantujących finansowanie zadania w całości, w miesiącu październiku br. władze pięciu ww. gmin zgodnie oświadczyli Pani Minister Klimatu i Środowiska, że nie mogą podpisać umów z NFOŚiGW w ramach ww. naboru.

Trzeba tu podkreślić, że utrata środków z KPO oraz brak możliwości wykonania założeń wynikających z kamienia milowego B14L będą rodzić skutki tj.:

- utrata dobra wspólnego dla kraju,
- ryzyko zagrożenia środowiska na terenie gminy,
- uzasadnione ryzyko natury finansowej w związku z koniecznością zaangażowania środków w projekt, dla którego nie zagwarantowano finansowania w pełnej kwocie dla całości zadania obejmującego wykonanie poprawy stanu środowiska.

Mając na względzie potrzebę pilnego zabezpieczenia środowiska, dbałość o zdrowie i życie ludzi, jak i potrzebę wypełnienia zadań nałożonych ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1719) koniecznym stało się interweniowanie przez niniejszy apel do władz publicznych Rzeczypospolitej Polskiej o pilne zapewnienie rozwiązań finansowych pozwalających Gminie Miasto Zgierz na prowadzenie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska na wielkoobszarowym terenie zdegradowanym obejmującym dawne tereny Zakładów Przemysłu Barwników „Boruta” w Zgierzu, położonym przy ul. Miroszewskiej 54-60, ul. Waleriana Łukasińskiego 15/17, ul. Andrzeja Struga 30.

UZASADNIENIE

Wobec dotychczasowego braku rozwiązań w sferze pełnego finansowania zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o wielkoobszarowych terenach zdegradowanych (Dz. U. z 2023r. poz. 1719), skutkujących potrzebą angażowania z budżetu gminy środków w wykonywanie zadań, które są skutkiem gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa zachodzi potrzeba przedstawienia sytuacji gminy szerokiemu spektrum władz państwowych. Problem aktualnego braku pełnego finansowania zadań nałożonych na gminę, jak i brak perspektywicznego finansowania ciągłości zadania gwarantującego możliwość wykorzystania badań i projektu w realizacji w terenie wymaga przyłączenia się organu stanowiącego do dotychczasowych zmagania organu wykonawczego i jest w tej sytuacji nieodłącznym elementem zapobiegania o możliwość wykonania poprawy stanu środowiska w Mieście Zgierz, zdegradowanego przez wieloletnie zaniedbania w gospodarowaniu nieruchomościami użytkowymi przez zakłady państwowe i ich następców prawnych. Treść apelu przygotował Prezydent Miasta Zgierza jako uczestniczący w przedstawionym w apelu toku zdarzeń, których przedstawienie jest niezbędne dla zrozumienia istoty tego wystąpienia. Podobny apel wystosowała już Rada Miasta Tarnowskie Góry.

Naczelnik Wydziału

Anna Sobierajska

Pierwszy Zastępca Prezydenta
Miasta Zgierza

Bohdan Bączak